

## Члан 8.

(1) Инвестициони менаџер доноси одлуку о инвестирању расположивих новчаних средстава у орочене депозите код банака према ограничењима из овог правилника, а у складу са Законом.

(2) Инвестициони менаџер одлуку о инвестирању расположивих новчаних средстава у орочене депозите код банака у писаном облику доставља Ресору за трезор на реализацију и припрему уговора о орочавању.

(3) Секретар Министарства финансија или лице које својим рјешењем одреди министар финансија дужно је прегледати и одобрити уговор из става 2. овог члана, у складу са законима који регулишу облигационе односе и јавне набавке.

## Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 06.09/020-394/16  
25. јануара 2016. године  
Бања Лука

Министар,  
Др **Зоран Тегелтија**, с.р.

## 306

На основу члана 19. став 2. Закона о пчеларству ("Службени гласник Републике Српске", број 52/10), а у вези са чланом 20. став 2. Закона о храни ("Службени гласник Републике Српске", број 49/09), и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10 и 86/10), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

## ПРАВИЛНИК

## О КВАЛИТЕТУ ПЧЕЛИЊИХ ПРОИЗВОДА

## Члан 1.

Овим правилником прописују се општи захтјеви у вези са квалитетом пчелињих производа у фази производње, прераде и дистрибуције, услови за стављање на тржиште, начин декларисања и евиденција о произвођачкој спецификацији производа.

## Члан 2.

(1) Пчелињи производи, у смислу овог правилника, јесу: мед, полен, перга, восак, прополис, матична млијеч, пчелињи отров и производи на бази меда.

(2) Квалитет пчелињих производа представља својство производа које проистиче из основног састава, додатих материја, технолошких поступака, начина паковања, чувања и складиштења.

## Члан 3.

(1) Сви пчелињи производи који се стављају на тржиште треба да буду декларисани.

(2) Декларисање производа из прилога 1, 3. и 4, који су саставни дио овог правилника врши се у складу са одредбама Закона о храни ("Службени гласник Републике Српске", број 49/09) и прописа донесених на основу овог закона.

(3) Поред навођења одредаба из става 2. овог члана, на декларацији обавезно се наводе:

1) идентификациони број плочице о регистрацији пчелињака,

2) термин мед, за производе из Прилога 1. одјелак 1. и Прилога 4. овог правилника користи се као трговачка ознака искључиво за те производе,

3) називи производа који су наведени у Прилогу 1, одјелци 2. и 3. овог правилника, а односе се само на производе дефинисане у тим одјелцима и користе се искључиво за трговачко означавање тих производа, с тим што се ти називи могу замијенити једноставним називом мед, изузев у случају меда у саћу, меда у комадима саћа или резаног саћа у меду, филтрираног меда и индустријског меда,

4) називи производа из Прилога 3. који се односе само на производе обухваћене тим прилогом користе се искључиво за трговачко означавање тих производа,

5) за индустријски мед, односно мед за прераду на декларацији, непосредно уз назив производа треба да буде назначено: "намијењено само за прераду",

6) изузев филтрираног и индустријског меда, називи производа могу бити допуњени подацима који се односе на:

1. извор из цвјетова или дијелова биљака ако производ у цијелости или углавном потиче из наведеног извора и има његова сензорска, физичко-хемијска и микроскопска својства,

2. регионално, територијално или топографско поријекло ако производ у цијелости потиче из назначеног извора,

3. посебне критеријуме квалитета,

7) када се индустријски мед употребљава као састојак хране произведене од више састојака, термин индустријски мед може бити замијењен термином мед, с тим што се у попису састојака користи термин наведен у Прилогу 1. одјелак 3. став 8 овог правилника.

(4) Производи се стављају на тржиште само у оригиналном паковању.

(5) Здравствена исправност и квалитет амбалаже у коју се пакују мед и други пчелињи производи треба да одговарају одредбама Закона о предметима опште употребе ("Службени гласник Републике Српске", број 50/10) и актима донесеним на основу овог закона,

(6) Производи из Прилога 1, треба да испуњавају услове прописане Прилогом 2, који је саставни дио овог правилника.

## Члан 4.

(1) Ако је садржај појединачног паковања производа (нето количина) декларисан у јединицама масе, допуштена одступања од називне масе су:

- 1) за паковање до 50 g до 6%,
- 2) за паковање од 51 g до 100 g до 3,5%,
- 3) за паковање од 101 g до 500 g до 2,5%,
- 4) за паковање преко 500 g до 1,5%.

(2) Просјечна нето количина десет појединачних оригиналних паковања одабраних методом случајног узорка треба да одговара декларисаној маси производа уз дозвољена одступања прописана ставом 1. овог члана.

## Члан 5.

(1) Произвођач је дужан сачинити произвођачку спецификацију за производе из члана 2. став 1. овог правилника.

(2) Произвођачка спецификација о производу садржи сљедеће податке:

- 1) кратак опис технолошког поступка производње за сваки производ,
- 2) извјештај о обављеној лабораторијској анализи производа у овлашћеној лабораторији,
- 3) податке о сензорним особинама производа,
- 4) назив производа и тржишни назив, ако га има,
- 5) датум почетка производње, односно датум паковања,
- 6) рок трајања производа.

## Члан 6.

У случају филтрираног и индустријског меда, на транспортним спремницима, амбалажи и одговарајућим пратећим документима треба да буде јасно назначен пуни назив производа, како је то садржано у Прилогу 1. одјелак 3. ст. 7. и 8. овог правилника.

## Члан 7.

Мед се складишти и чува у затвореним здравствено безбједним посудама, у сувим, тамним и провјетреним просторијама на температури од 18° до 22 °С.

## Члан 8.

Утврђивање квалитета меда и других пчелињих производа, у складу са нормативима прописаним овим правилником, врше овлашћене лабораторије потврђеним и међународно признатим методама.

## Члан 9.

Мед и други пчелињи производи произведени прије ступања на снагу овог правилника могу се продавати 12 мјесеци након његовог ступања на снагу.

## Члан 10.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.03.2-330-560/16  
18. фебруара 2016. године  
Бања Лука

Министар,  
Др **Стево Мирјанић**, с.р.

## ПРИЛОГ 1.

## ДЕФИНИЦИЈА, ПОРИЈЕКЛО И ПОДЈЕЛА МЕДА

## 1. Дефиниција меда

Мед, у смислу овог правилника, јесте природно сладак, течни, вискозни или кристализовани производ, који производе медоносне пчеле (*Apis mellifera*) од нектара цвјетова медоносних биљака, или од секрета из живих дијелова биљака, или од излучевина кукаца рода Хемиптера, који пчеле сакупљају, додају му властите специфичне материје, складиште, издвајају воду и одлажу у ћелије саћа до сазријевања.

2. Подјела меда на основу поријекла медоносних биљака или медне росе

Мед се према поријеклу медоносних биљака или медне росе дијели на нектарни мед, медљиковац и мијешани мед.

(1) Нектарни мед је производ који производе медоносне пчеле од нектара цвјетова медоносних биљака различитих врста (липа, багрем, жалфија, лаванда и друго) и може бити:

1) сортни или монофлорни, у којем удио пеленових зрнаца одређене биљне врсте у нерастопивом седименту треба да одговара најмањем постотку прописаном у одјелку 4. овог прилога и треба да има својствен окус и мирис одређене медоносне биљке,

2) цвјетни или полифлорни произведен од више биљних врста.

(2) Медљиковац је производ који производе медоносне пчеле од медне росе црногоричних и бјелогоричних биљака (четинара и лишћара) или из екскрета кукаца рода Хемиптера који сишу живе дијелове биљака.

(3) Мијешани мед је мјешавина цвјетног или нектарног меда и медљиковца.

## 3. Подјела меда према начину производње

Мед се према начину производње дијели на:

(1) Мед у саћу је мед који пчеле чувају у ћелијама свјеже изграђеног саћа, које не садржи легла и сатни основ или мед у потпорним листовима танког саћа направљеним искључиво од пчелињег воска, који се ставља на тржиште у затвореном цијелом комаду саћа или дијеловима таквог саћа.

(2) Мед у комадима саћа или резано саће у меду је мед који садржи један или више комада меда у саћу.

(3) Цијеђени мед је мед добијен цијеђењем отвореног меда у саћу које не садржи легла.

(4) Врцани мед је мед добијен центрифугирањем отвореног меда у саћу које не садржи легла.

(5) Кремасти мед је врцани мед добијен убрзаним процесом кристализације.

(6) Топљени мед је мед добијен поступком хладног гњечења саћа које не садржи легла уз или без примјене поступка умјереног загријавања највише до 45 °С са накнадним брзим хлађењем.

(7) Филтрирани мед је мед добијен поступком одстрањивања страних анорганских или органских материја као резултат значајног смањења удјела полена у меду, чију је анализу потребно ради ти прије и након филтрирања које се сматра ваљаним.

(8) Индустриски мед или мед за прераду је мед који се користи искључиво у индустриске сврхе или као састојак хране која подлијеже даљој преради, а неприкладан је за непосредну исхрану људи, и то јер:

а) може имати несвојствен окус или мирис,

б) је могао почети процес ферментације или је ферментирао,

ц) је загријаван на температури изнад 45 °С.

## 4. Удио пеленових зрнаца у сортном или монофлорном меду

(1) Да би мед могао бити назван сортним или монофлорним, удио пеленових зрнаца поједине биљне врсте у нерастопивом седименту треба да износи за:

а) багрем (*Robinia pseudoacacia* L.) 20%,

б) липу (*Tilia* sp.) 10%,

ц) сунцокрет (*Helianthus annuus* L.) 40%,

д) луцерку (*Medicago sativa*) 30%,

е) жалфију (*Salvia officinalis* L.) 15%,

ф) питоми кестен (*Castanea sativa* Mill.) 85%,

г) вријесак (*Calluna vulgaris* Hull.) 20%,

х) рузмарин (*Rusmarinus officinalis* L.) 20%,

и) лаванду (*Lavandula* sp. L.) 10%,

ј) драч (*Paliurus spina-christi* Mill.) 20%,

к) уљану репицу (*Brassica napus* L.) 60%,

л) маслчак (*Taraxacium officinale* Weber) 20%.

(2) За остале биљне врсте, да би мед могао бити назван сортним или монофлорним, удио пеленових зрнаца у нерастопивом седименту треба да износи најмање 45% уз карактеристична сензорска својства меда за одређену биљну врсту (мирис, окус, боја).

## ПРИЛОГ 2.

## КРИТЕРИЈУМИ ЗА САСТАВ И СВОЈСТВА МЕДА

(1) Мед се састоји од различитих врста шећера, највише глукозе и фруктозе, као и других материја, као што су органске киселине, ензими и чврсте честице које доспју у мед током његовог настајања. Боја меда варира од скоро безбојне до тамносмеђе. Мед може бити течан, вискозан, дјелимично или потпуно кристализован. Укус и арома варирају у зависности од биљне врсте од које потиче.

(2) Мед који се ставља на тржиште или се користи у било којем производу намијењеном исхрани људи не треба да садржи било какве додатке, укључујући и прехранбене адитиве.

(3) Мед који се ставља на тржиште, изузев индустријског меда или меда за прераду, не треба да:

1) има било какав страни окус или мирис,

2) буде у почетном стадијуму ферментације,

3) има вјештачки измијењену киселост,

4) буде загријаван на такав начин да су природни ензими или уништени или су им значајно смањене активности.

(4) Меду који се ставља у промет, осим у случају филтрираног меда, није дозвољено одстрањивати полен нити било који други природни састојак.

(5) Мед не треба да буде добијен храђењем пчела шећером и шећерним производима, нити помијешан са медом добијеним на такав начин.

(6) При декристализацији мед не треба да буде загријаван на температури вишој од 45 °С.

(7) Мед који се ставља на тржиште или се користи као сировина у производњи других прехранбених производа намијењених исхрани људи треба да испуњава следеће критеријуме о саставу.

1) Количина шећера

1. Укупна количина фруктозе и глукозе за:

- цвјетни мед најмање 60 g на 100 g,

- медљиковац, мјешавине медљиковца и цвјетног меда најмање 45 g на 100 g.

2. Укупна количина сахарозе највише 5 g на 100 g, осим за:

- багрем (*Robinia pseudoacacia*), луцерку (*Medicago sativa*), мензиенсову банкисију (*Banksia menziesii*), слатковину (*Hedysarum*), црвени гумијевац (*Eucalyptus camadulensis*), *Eucyrtia lucida*, *Eucyrtia milligani*, цитруси највише 10 g на 100 g,

- лаванда (*Lavanda* spp.), боражина (*Borago officinalis*) највише 15 g на 100 g.

2) Укупна количина воде највише 20%, осим за:

- вријесак (*Calluna*) и пекарски мед највише 23%,

- пекарски мед од вријеска (*Calluna*) највише 25%.

3) Количина материја нерастворивих у води највише 0,1 g на 100 g, осим за:

- пресовани мед највише 0,5 g на 100 g.

4) Електрична проводљивост:

- врсте меда које нису наведене у изузетима и мјешавине тих врста меда највише 0,8 mS/cm,

- медљиковац и мед од кестена и њихове мјешавине, осим оних које су доље наведене у изузетима најмање од 0,8 mS/cm,

Изузеци: планика или јагодњак (*Arbutus unedo* L), звонасти вријесак (*Erica* sp.), еукалиптус (*Eucalyptus* sp.), липа (*Tilia* sp.), обични вријесак (*Calluna vulgaris* L. Hull.), манука (*Leptospermum* sp.), чајевац (*Melaleuca* sp. Mill.).

5) Укупни садржај слободне киселине највише 50 mEq киселине на 1.000 g, осим за индустријски мед, гдје је дозвољен укупни садржај слободне киселине највише 80 mEq киселине на 1.000 g.

6) Активност дијастазе и садржај хидроксиметилфурфурола (HMF) одређених након прераде и мијешања:

1. активност дијастазе по Schade скали (Schade-Skala):

- најмање осам, осим за индустријски мед,

- мед са ниским садржајем природних ензима (на примјер, мед од цитруса) и садржајем HMF не већим од 15 mg по килограму најмање три;

2. HMF

- за све врсте меда, осим за индустријски мед и мед из подтачке 1. друга алинеја ове тачке, највише 40 mg по килограму,

- мед поријеклом из регија тропске климе и мјешавине таквог меда највише 80 mg по килограму.

7) Укупни садржај минералних материја највише 0,6 g на 100 g, осим за медљиковац највише 1,2 g на 100 g.

### ПРИЛОГ 3.

#### ДРУГИ ПЧЕЛИЊИ ПРОИЗВОДИ

1. Матична млијеч - дефиниција

(1) Матична млијеч је производ који излучују млијечне жлијезде младих пчела радилица, млијечне боје, густе конзистенције, карактеристичног укуса и мириса.

(2) Матична млијеч треба да буде извађена од 68 до 72 часа након пресађивања личинки, а не треба да потиче из затворених матичњака нити из легла трутова.

Стављање на тржиште

(1) Матична млијеч може се ставити на тржиште у изворном облику, стабилизивана или лиофилизована.

(2) Матична млијеч која се ставља на тржиште у изворном облику треба да испуњава следеће услове:

1) садржи најмање 30% суве материје,

2) садржи најмање 11% бјеланчевина.

Чување и рок трајања

(1) Матична млијеч у изворном облику чува се у херметички затвореним, тамним стакленим посудама у фрижидеру:

1) на температури од -5 °C до -2 °C са роком трајања до шест мјесеци,

2) на температури од -18 °C до -16 °C са роком трајања до годину дана.

(2) Рок трајања матичне млијечи у лиофилизираном облику је до двије године.

(3) Није дозвољена стабилизација матичне млијечи хемијским средствима.

2. Полен (цвјетни прах) - дефиниција и подјела

(1) Полен (цвјетни прах) је природни саставни дио меда, који пчеле радилице сакупљају у природи, додајући му специфичну властиту материју, коју обликују у грудвице, те смјештају у ћелије саћа.

(2) На основу добијања полена се дијели на скидани полен (сакупљен скидачем) и вађени полен - пчелиња перга (полен добивен вађењем из ћелија саћа - конзервирани полен).

Стављање на тржиште

(1) Полен се ставља на тржиште осушен у облику грудвица или мљевен, односно потхлађен.

(2) Полен који се ставља на тржиште треба да испуњава следеће услове:

1) да осушен садржи најмање 92%, а потхлађен најмање 60% суве материје,

2) да је карактеристичног укуса,

3) да није сушен на температури вишој од 40 °C,

4) да не садржава кукце и њихове дијелове, легла, измет и складишне штеточине,

5) да није ужегао.

Чување и рок трајања

(1) Свјежи полен чува се у тамној, херметички затвореној амбалажи, на температури од 18 °C, умијешан у мед или шећер и лиофилизован.

(2) Рок трајања свјежег полена је једна година, а умијешаног у мед или шећер до двије године.

3. Прополис - дефиниција

Прополис је пчелињи производ који настаје мијешањем природног пчелињег воска и смоластих материја које пчеле сакупљају са пупољака дрвенастих биљака.

Стављање на тржиште

Прополис који се ставља на тржиште треба да испуњава следеће услове:

1) да садржи најмање 35% материја које се екстрахују алкохолом,

2) да не садржи катран, једињења слична катрану, односно катранске смоле,

3) да не садржи више од 5% механичких нечистоћа нити дијелова пчела,

4) да не садржи више од 30% воска.

4. Пчелињи восак - дефиниција

(1) Пчелињи восак је производ воштаних жлијезда пчела радилица који оне користе за производњу саћа.

(2) Пчелињи восак је сложена смјеса липида и угљоводоника.

Стављање на тржиште

Пчелињи восак ставља се на тржиште као:

1) непрочишћени пчелињи восак,

2) прочишћени пчелињи восак (*Cera flava*),

3) прочишћени бијели пчелињи восак (*Cera alba*),

4) сатни основи.

5. Пчелињи отров - дефиниција

Пчелињи отров је производ који излучују отровне жлијезде пчела радилица.

Стављање на тржиште

Пчелињи отров се ставља на тржиште сушен као бијели кристални прах.

Рок трајања

Рок трајања пчелињег отрова је годину дана.

### ПРИЛОГ 4.

#### ПРОИЗВОДИ НА БАЗИ МЕДА И ДРУГИХ ПЧЕЛИЊИХ ПРОИЗВОДА

1. Дефиниција производа

(1) Производи на бази меда и других пчелињих производа су мјешавине меда са другим пчелињим производима (матична млијеч, полен, прополис) или међусобне мјешавине других пчелињих производа.

(2) Меду и другим пчелињим производима може се додати лековито биље и/или њихови екстракти (валеријана, слез, тимијан, анис, бреза и слично).

(3) Производи из ст. 1. и 2. овог члана могу бити у облику капи, таблета, капсула, масти, крема и сирупа.

2. Мед са додацима

(1) Мед са додацима је мјешавина меда са различитим прехранбеним производима, као што су воће, производи од воћа и поврћа, производи од млијека, какаоа, маргарина и слично, у коју се могу додати лековито биље и/или екстракти лековитог биља.

(2) Мед са додацима не треба да садржи мање од 60% меда у готовом производу.

3. Захтјеви у вези са квалитетом

(1) Производи из одјелака 1. и 2. овог прилога треба да задовоље основне захтјеви у вези са квалитетом прописаним овим правилником.

(2) За производе из овог прилога произвођач обавезно треба да има произвођачку спецификацију.

## 307

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и